Projekt

z dnia 16 listopada 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W SŁAWNIE

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zapewnienia wyprzedzających badań archeologicznych podczas przebudowy Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Sławnie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz 662 ze zm.) w związku z art. 9 ust. 2 i art. 13 ust.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 870) Rada Miejska w Sławnie uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Po rozpatrzeniu petycji złożonej 9 października 2026 r. w sprawie zapewnienia wyprzedzających badań archeologicznych podczas przebudowy Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Sławnie uznaje się, że nie może zostać ona uwzględniona.

2. Rozpatrzenie petycji zawiera uzasadnienie do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Miejskiej w Sławnie, zobowiązując ją do poinformowania składających petycję o sposobie jej załatwienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

9 października 2026 r. do Rady Miejskiej w Sławnie wpłynęła petycja w sprawie zapewnienia wyprzedzających badań archeologicznych podczas przebudowy Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Sławnie. Wnosi się w niej o podjęcie przez Radę Miejską w Sławnie uchwały, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym, ustalającej kierunek działania Burmistrza Miasta Sławno polegający na doprowadzeniu – przed rozpoczęciem robót budowlanych mogących naruszyć zachowanie nawarstwienia i relikty archeologiczne Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego – do przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych tego obszaru. Wnosi się jednocześnie, aby Rada Miejska zwróciła się do Burmistrza o niezwłoczne podjęcie działań koniecznych do realizacji tego kierunku, w szczególności o wystąpienie przez Miasto Sławno, jako inwestora, do Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o wydanie pozwolenia na przeprowadzenie wyprzedzających badań archeologicznych.

W uzasadnieniu swej petycji wnoszący ją podaje, że Plac ks. kard. Stefana Wyszyńskiego znajduje się w granicach wpisanego do rejestru zabytków obszaru Starego Miasta w Sławnie. W 2025 r., podczas badań prowadzonych w związku z odwiertami geotechnicznymi, stwierdzono na głębokości około 1,1 m relikty murowanej architektury. Zalecono przed przystąpieniem do prac inwestycyjnych przeprowadzenie wyprzedzających badań archeologicznych w ramach placu rynkowego oraz ścisłe nadzorowanie prac w ulicach i na terenie zielonym zlokalizowanym na południe po rynku. Pomimo tego obecnie przyjęty sposób ochrony archeologicznej opiera się na badaniach interwencyjnych w formie ścisłego nadzoru prowadzonego podczas robót ziemnych. W ocenie składającego petycję – po zapoznaniu się z całością dokumentacji i po spotkaniu 9 października 2026 r. – istnieją wystarczające podstawy, aby przed rozpoczęciem robót budowlanych ingerujących w grunt przeprowadzić wyprzedzające badania archeologiczne. Taki kierunek wynika również z wytycznych Generalnego Konserwatora Zabytków z 13 listopada 2024 r., dotyczących badań archeologicznych w miastach historycznych. Zwraca on uwagę na nadmierne stosowanie nadzorów archeologicznych w historycznych centrach miast i wskazuje, że nadzór nie powinien zastępować badań wyprzedzających tam, gdzie występowanie złożonych nawarstwień archeologicznych jest już znane lub możliwe do przewidzenia. Wytyczne wskazują również, że wcześniejsze rozpoznanie archeologiczne pozwala właściwie zaplanować inwestycję i ograniczyć ryzyko późniejszego wstrzymania robót po dokonaniu odkryć.

9 października 2026 r. wnoszący petycję zorganizował spotkanie, podczas którego jego uczestnicy – znawcy archeologii – ocenili, że w obecnym stanie wiedzy ograniczenie ochrony archeologicznej rynku do nadzoru prowadzonego równocześnie z robotami budowlanymi nie jest rozwiązaniem właściwym, a badania powinny wyprzedzać prace inwestycyjne. Wnioski te są zgodne z przywołanymi wyżej wytycznymi Generalnego Konserwatora Zabytków.

Wnoszący petycję dodał, że Miasto Sławno jest inwestorem przedsięwzięcia i dlatego powinno podjąć działania zmierzające do uzyskania odpowiedniego pozwolenia Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych przed rozpoczęciem prac mających doprowadzić do zniszczenia zachowanych nawarstwień i reliktów. W tej sytuacji zwraca się do Rady Miejskiej o zajęcie jednoznacznego stanowiska i ustalenie Burmistrzowi kierunku działania, polegającego na zapewnieniu przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego przed rozpoczęciem robót zagrażających zachowanym nawarstwieniom archeologicznym.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Przedmiotowa petycja została skierowana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Sławnie celem jej analizy oraz przygotowania i przekazania Przewodniczącej Rady Miejskiej projektu uchwały w sprawie jej rozpatrzenia. Petycja była rozpatrywana na posiedzeniu ww. komisji 16 listopada 2026 r., o czym zostały powiadomione zainteresowane strony. Komisja, rozpatrując przedmiotową petycję, przeanalizowała jej treść oraz przeprowadziła stosowne postępowanie wyjaśniające.

Komisja w toku prac nad przedmiotową petycją wysłuchała wyjaśnień przedstawiciela składających petycję, który podtrzymał stanowisko w niej zawarte, a także Sekretarza Miasta Sławno, Naczelniczki Wydziału Inwestycji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych oraz radcy prawnego Urzędu Miejskiego w Sławnie, którzy podtrzymali stanowisko Burmistrza Miasta Sławno, zawarte w piśmie IPZ.152.1.2026 z 19 października 2026 r., odnoszące się do ww. petycji. Burmistrz poinformował w nim, że przywołany

przepis (art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym) przyznaje Radzie Miejskiej kompetencję do określania kierunków działania Burmistrza. Kompetencja ta powinna być jednak wykonywana z uwzględnieniem ustawowego podziału zadań i kompetencji pomiędzy organem stanowiącym a organem wykonawczym gminy, a także właściwości innych organów administracji publicznej. Burmistrz realizuje zadania gminy i prowadzi sprawy związane z przygotowaniem oraz wykonaniem inwestycji, działając w granicach obowiązujących przepisów prawa i wydanych decyzji administracyjnych. Rada Miejska może określać kierunki działania Burmistrza w sprawach należących do zadań gminy, nie może jednak zastępować właściwego organu ochrony zabytków w rozstrzyganiu o zakresie i sposobie prowadzenia badań archeologicznych ani zmieniać w drodze uchwały warunków określonych w wydanych pozwoleniach.

Realizacja inwestycji polegającej na przebudowie Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Sławnie odbywa się na podstawie dokumentacji projektowej oraz rozstrzygnięć administracyjnych m.in. Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie (dalej: ZWKZ).

Decyzją nr 259.2025.K z dnia 25 marca 2025 r., wydaną na wniosek Miasta Sławno, ZWKZ zezwolił na przeprowadzenie interwencyjnych badań archeologicznych w formie nadzoru podczas prac ziemnych związanych z pracami geotechnicznymi i sondażowymi realizowanymi w ramach przygotowania przebudowy placu. Na podstawie tego pozwolenia w czerwcu 2025 r. na zlecenie Miasta Sławno przeprowadzono interwencyjne badania archeologiczne.

Następnie, decyzją nr 151.2026.K z dnia 6 marca 2026 r., ZWKZ udzielił pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych związanych z przebudową placu, określając warunki ich realizacji, w tym obowiązek prowadzenia interwencyjnych badań archeologicznych podczas robót ziemnych na podstawie odrębnego pozwolenia. W wykonaniu tego warunku decyzją nr 720.2026.K z dnia 10 września 2026 r. ZWKZ udzielił pozwolenia na przeprowadzenie interwencyjnych badań archeologicznych w formie ścisłego nadzoru podczas robót ziemnych związanych z przedmiotową inwestycją. Decyzja ta określa szczegółowe warunki prowadzenia badań, dokumentowania odkryć, zabezpieczania materiału zabytkowego oraz przekazywania wyników badań właściwemu organowi ochrony zabytków.

Powyższe wskazuje, że kwestie związane z ochroną dziedzictwa archeologicznego zostały uwzględnione już na etapie przygotowania inwestycji, a następnie uregulowane w rozstrzygnięciach właściwego organu ochrony zabytków. Przyjęty sposób postępowania uwzględnia obowiązek prowadzenia badań archeologicznych w zakresie i na warunkach określonych w wydanych pozwoleniach, które stały się już prawomocne.

Wnoszący petycję powołuje się na zalecenia zawarte w sprawozdaniu archeologicznym, wytyczne Generalnego Konserwatora Zabytków oraz opinie przedstawione podczas spotkania w dniu 9 października 2026 r. Na tej podstawie postuluje przeprowadzenie wyprzedzających badań archeologicznych przed rozpoczęciem robót mogących naruszyć zachowane nawarstwienia i relikty archeologiczne.

Przedstawione argumenty dotyczą istotnej kwestii ochrony dziedzictwa archeologicznego oraz wyboru odpowiedniej metody prowadzenia badań. Należy jednak odróżnić postulat zastosowania określonego sposobu ochrony archeologicznej od obowiązku prawnego jego wdrożenia w ramach konkretnej inwestycji. Samo wskazanie na możliwość występowania reliktów archeologicznych, przedstawienie zaleceń badawczych lub powołanie się na opinie ekspertów rekomendujących badania wyprzedzające nie przesądza automatycznie o konieczności zmiany sposobu prowadzenia badań określonego w obowiązujących pozwoleniach. Wskazane wytyczne, opinie i zalecenia należy rozpatrywać w kontekście konkretnego stanowiska archeologicznego, zakresu planowanych robót, dostępnej dokumentacji oraz rozstrzygnięć właściwego organu ochrony zabytków.

W przedmiotowej sprawie ZWKZ określił sposób prowadzenia interwencyjnych badań archeologicznych w formie ścisłego nadzoru podczas robót ziemnych. Wydane pozwolenia stanowią podstawę realizacji inwestycji w zakresie objętym ich rozstrzygnięciami. Samo przedstawienie odmiennej oceny preferowanego sposobu prowadzenia badań nie stanowi wystarczającej podstawy do stwierdzenia, że Miasto Sławno jest zobowiązane do doprowadzenia do zmiany dotychczasowych ustaleń i przeprowadzenia dodatkowych badań wyprzedzających.

Należy również uwzględnić, że inwestycja została przygotowana na podstawie dokumentacji projektowej i uzyskanych decyzji administracyjnych, przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, wyłoniono wykonawcę, zawarto umowę i przekazano teren budowy. Wprowadzenie dodatkowych badań wyprzedzających na obecnym etapie wymagałoby zmian w opracowanych dokumentach, a w konsekwencji ewentualnym powstaniem roszczeń wykonawcy wobec miasta. Sam fakt

wniesienia petycji nie stanowi podstawy do wstrzymania robót realizowanych na podstawie obowiązujących pozwoleń.

Mając na uwadze powyższe, Burmistrz nie znajduje podstaw do uwzględnienia postulatu zawartego w petycji w zakresie zobowiązania Burmistrza Miasta Sławno do doprowadzenia do przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego przed rozpoczęciem robót objętych obowiązującymi pozwoleniami.

Jednocześnie podkreślił, że przedstawione stanowisko nie oznacza rezygnacji z obowiązku ochrony dziedzictwa archeologicznego. Miasto będzie realizować inwestycję zgodnie z obowiązującymi decyzjami administracyjnymi i określonymi w nich warunkami ochrony zabytków. W przypadku ujawnienia nowych okoliczności uzasadniających zastosowanie dodatkowych środków ochronnych zostaną podjęte działania wymagane przepisami prawa, z uwzględnieniem kompetencji właściwego organu ochrony zabytków.

Uwzględniając powyższe, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji uznaje, że petycja w sprawie zapewnienia wyprzedzających badań archeologicznych podczas przebudowy Placu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Sławnie nie może zostać uwzględniona.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.